

Course of study (code) / Назва дисципліни (шифр)	Психоаналітичні теорії LW 053 4B PSAT	
Academic year / Навчальний рік - Семестр	2022/2023 –2 семестр	
Course of study / Назва спеціальності	053 Психологія	
Educational program / Освітня програма Education - ECTS / Рівень – Кредити Status / Статус Learning language / Мова навчання	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти: бакалавр з психології 4 ECTS – 120 годин; залік Вибіркова Українська мова	
Author / Укладач	Кузьмич Оксана Петрівна, магістр психології, асистент кафедри соціально-гуманітарних наук, ДВНЗ «Державний університет економіки і технологій», моб: +380679871017; e-mail: kuzmich_op@kneu.dp.ua, https://orcid.org/0000-0001-8406-8456	
Консультації	Кузьмич О.П.: Четвер, 14.00-15.00	

A. OBJECTIVE OF THE SUBJECT / МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою курсу є ознайомлення студентів зі специфікою одних із найбільш структурованих і завершених на сьогодні психоаналітичними моделями особистості і психопатології, яка, внаслідок закритості пострадянського суспільства, залишалася малодоступною для більшості українських психологів. Цим курсом ми намагаємося заповнити існуючий вакуум, допомагаючи студентам-психологам в освоєнні психоаналізу як науки, методу пізнання себе й інших та психотерапії..

B. SUBJECT PROGRAM / ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Топографічна та структурна модель особистості Зигмунда Фрейда. Індивідуальна психологія Альфреда Адлера. Аналітична психологія Карла Густава Юнга. Его-психологія Еріка Еріксона. Розвиток особистості: стадії психосексуального розвитку особистості З. Фрейда і психосоціального розвитку особистості Е. Еріксона. Механізми психологічного захисту.

Тема 2. Теорія об'єктних стосунків. Селф-психологія. Его-психологія.

Тема 3. Рівні розвитку організації особистості. Характеристика структури особистості невротичного рівня. Межовий рівень особистісної організації. Характеристики структури особистості психотичного рівня.

Тема 4. Типи організації характерів. Антисоціальна (соціопатична) особистість. Нарцистична особистість. Істеричні особистості. Депресивні особистості. Маніакальні особистості. Шизоїдна особистість. Параноїдна особистість. Обсесивно-компульсивні особистості.

Тема 5. Психоаналітичні школи і їхній внесок у практику аналітичної терапії. Основи об'єктної психології по Зигмунду Фрейду. Ранні об'єктні відносини за Мелані Кляйн. Підходи Рональда Фейрберна, Мікаела Балінта і Дональда Віннікотта. Підхід Хайнца Хартманна. Концепція Едіт Якобсон. Концепції сепарації–індивідуації Маргарет Малер. Підхід Отто Кернберга. Результати нових досліджень новонароджених грудних дітей. Концепції психічного розвитку Георга Ліхтенберга. Концептуалізація самості Данієла Н. Штерна. Теорія прив'язаності. Трансактний аналіз як метод психотерапії. Дитячий психоаналіз та ігрова психоаналітична терапія. Моделі аналітичної психотерапії як системи впорядкування.

C. LIST OF COMPETENCIES AND STUDIES TARGETED RESULTS / ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність(ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК04. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК05. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК06. Здатність приймати об'ґрунтовані рішення.

	<p>ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК08. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК09. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;</p> <p>ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології</p> <p>СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p> <p>СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел</p> <p>СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій</p> <p>СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження</p> <p>СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації</p> <p>СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)</p> <p>СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту</p> <p>СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики</p> <p>СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>
Програмні результати навчання (ПР)	<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.</p> <p>ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.</p> <p>ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.</p> <p>ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.</p> <p>ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.</p> <p>ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.</p> <p>ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з</p>

урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

D. SEMESTER PLAN / СЕМЕСТРОВИЙ ПЛАН

Тиждень/ Дата	Тема, план/короткі тези	Форма діяльності і (заняття), години, формат	Завдання для СРС (література, ресурси в інтернеті, презентація, відеокурси)
За розкладом	Тема 1. Топографічна та структурна модель особистості Зигмунда Фрейда.	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1,2 додаткова 1
За розкладом	1.1. Індивідуальна психологія Альфреда Адлера. 1.2. Аналітична психологія Карла Густава Юнга. 1.3. Его-психологія Еріка Еріксона . 1.4. Розвиток особистості: стадії психосексуального розвитку особистості З. Фрейда і психосоціального розвитку особистості Е. Еріксона . 1.5. Механізми психологічного захисту.	Практичне заняття, (2 год), F2F	1. З чого складається топографічна модель особистісної організації? 2. Яка структурна модель особистості була запропонована З. Фрейдом? 3. Що таке тріб-теорія (теорія драйвів або потягів)? 4. У чому полягають відмінності теорій А. Адлера, К. Г. Юнга та Е. Еріксона? 5. У чому полягають відмінності між примітивними та зрілими формами психологічних захистів?
За розкладом	Тема 2. Теорія об'єктних стосунків. 2.1. Селф-психологія. 2.2. Его-психологія.	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1,2 додаткова 1
За розкладом		Практичне заняття, (2 год), F2F	1. Фази сепарації–індивідуації 2. Що означає нормальний і патологічний нарцисизм, у чому полягає різниця?
За розкладом	Тема 3. Рівні розвитку організації особистості. 3.1. Характеристика структури особистості невротичного рівня.	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1,2 додаткова 1
За розкладом	3.2. Межовий рівень особистісної організації. 3.3. Характеристика структури особистості психотичного рівня.	Практичне заняття, (2 год), F2F	1. Характеристика структури особистості невротичного рівня організації. 2. Характеристика структури особистості межового рівня організації? 3. Характеристика структури особистості психотичного рівня організації?

За розкладом	Тема 4. Типи організації характерів. 4.1. Антисоціальна (соціопатична) особистість. 4.2. Нарцисична особистість. 4.3. Істеричні особистості. 4.4. Депресивні особистості. 4.5. Маніакальні особистості. 4.6. Шизоїдна особистість. 4.7. Параноїдна особистість. 4.8. Обсесивно-компульсивні особистості.	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1,2 додаткова 1
За розкладом		Практичне заняття, (2 год), F2F	1. Структура характеру у антисоціальних особистостей? 2. Структура характеру у нарцисичних особистостей? 3. Структура характеру у істеричних особистостей? 4. Структура характеру у депресивних особистостей? 5. Структура характеру у маніакальних особистостей? 6. Структура характеру у параноїдних особистостей? 7. Структура характеру у шизоїдних особистостей? 8. Структура характеру у обсесивно-компульсивних особистостей?
За розкладом	Тема 5. Психопатичні школи і їхній внесок у практику аналітичної терапії. 5.1. Основи об'єктної психології по Зигмунду Фройд. 5.2. Ранні об'єктні відносини за Мелані Кляйн. 5.3. Підходи Рональда Фейрберна, Мікаела Балінта і Дональда Віннікотта. 5.4. Підхід Хайнца Хартманна. 5.5. Концепція Едіт Якобсон. 5.6. Концепції сепарації-індивідуалізації Маргарет Малер. 5.7. Підхід Отто Кернберга. 5.8. Результати нових досліджень новонароджених грудних дітей. 5.9. Концепції психічного розвитку Георга Ліхтенберга. 5.10. Концептуалізація самості Данієла Н. Штерна. 5.11. Теорія прив'язаності. 5.12. Трансактний аналіз як метод психотерапії. 5.13. Дитячий психоаналіз та ігрова психоаналітична терапія. 5.14. Моделі аналітичної психотерапії як системи впорядкування.	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1,2 додаткова 2
За розкладом		Практичне заняття, (2 год), F2F	1. Основи об'єктної психології встановлені З. Фройдом. 2. Значення внеску М. Кляйн і її послідовників у психоаналіз 3. Різниця підходів Р. Фейрберна, М. Балінта і Д. Віннікотта. 4. Внесок Х. Хартманна у психоаналіз. 5. Фази сепарації-індивідуалізації за М. Малер. 6. Підхід Кернберга, - які стадії раннього розвитку він виділяє? 7. Результати нових досліджень новонароджених грудних дітей? 8. Розвиток самості в концепції Д. Н. Штерна. 9. Особливості трансактного аналізу порівняно з класичним психоаналізом? 10. Основоположники дитячого психоаналізу та ігрової психоаналітичної психотерапії, у чому полягає їхній внесок? 11. Які є моделі психоаналітичної психотерапії, що ґрунтуються та відповідають моделям зміни особистості у психотерапевтичному полі?

Вивчення дисципліни передбачає виконання двох аудиторних контрольних (модульних) робіт.

Вивчення дисципліни передбачає виконання індивідуального завдання. Захист індивідуальних робіт проходитиме на останньому практичному занятті.

E. BASIC LITERATURE (OBLIGATORY TEXTBOOKS) / ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА (ОБОВ'ЯЗКОВІ ПІДРУЧНИКИ)

1. Багрий Я.Т. Психоаналіз: навч. посіб. Київ.: ДП "Вид. дім "Персонал", 2016. 138 с.
2. Фройд З. Толкование сновидений: Пер. с нем. Київ: Здоров'я, 1991.

F. COMPLEMENTARY LITERATURE / ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Максименко С.Д. Генеза здійснення особистості. Київ: ТОВ «КММ», 2006. 240 с.
2. Психологічна корекція особистості дітей, які зазнали насильства в сім'ї: навч. посіб. / Максименко С.Д. та ін.; за ред. Максимової Н.Ю.; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г.С. Костюка. Київ: Міленіум, 2011. 250 с.

G. THE MOST IMPORTANT PUBLICATIONS OF THE AUTHOR(S) CONCERNING PROPOSED CLASSES /

ОСНОВНІ ПУБЛІКАЦІЇ АВТОРА, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ТЕМАТИКОЮ ЗАПЛАНОВАНИХ ЗАНЯТЬ

1. Кузьмич О.П. Психологічні умови формування довіри до себе в юнацькому віці. «Інтеграційні можливості сучасної психології та шляхи її розвитку». Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. (28-29 жовтня 2022 року, м. Запоріжжя). Запоріжжя: ЗНУ, 2022. С. 47-48.
2. Шевченко Н.Ф., Кузьмич О.П. Дослідження розвитку довіри в юнацькому віці: теоретичний базис. Історія становлення та сучасного розвитку педагогіки та психології : Колективна монографія. Рига, Латвія : «Видавництво Балтія», 2022. С.293-321. <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/category/mono>
DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-245-6-13>
3. Кузьмич О.П. Класичні науково-психологічні погляди на визначення поняття «довіра до себе». «Інтеграційні можливості сучасної психології та шляхи її розвитку». Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції (21-22 жовтня 2021 року, м. Запоріжжя). Запоріжжя: ЗНУ, 2021. С. 21-23.
4. Кузьмич О.П. Доповідь на щорічній Всеукраїнській науково-практичній конференції «Молода наука» на тему: «Проблеми формування довіри до світу в юнацькому віці». *Збірник наукових праць студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених «Молода наука-2021»*. Запоріжжя, 2021. Т.2. с.86-88с.
5. Кузьмич О.П. «Сучасний соціально-психологічний погляд на значимі ціннісні орієнтири для поколінь X, Y, Z» - «Інтеграційні можливості сучасної психології та шляхи її розвитку». Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (15-16 жовтня 2020 року, м. Запоріжжя). Запорізький національний університет. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 19-20 с.
6. Кузьмич О.П. «Вплив економічних криз в країні на девіантну поведінку в суспільстві» - "Світ економічної науки. Випуск 21": матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції економічного спрямування. Тернопіль, 2020. 77-79 с.

H. PREREQUISITE AND POSTREQUISITE / ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ

Дисципліни, які є необхідними передумовами для вивчення зазначеного курсу: загальна психологія, практикум з загальної психології, вікова психологія, диференційна психологія.

I. SCOPE AND TYPE / КІЛЬКІСТЬ ВІДВЕДЕНИХ ГОДИН ТА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ

	Денна	Заочна
Лекції	10	8
Практичні (лабораторні)	10	8
Самостійна робота студента (СРС)	91	95
Індивідуально-консультативна робота (ІКР)	9	9
Курсова робота	-	-

J. CURRENT AND FINAL EVALUATION / ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

	Денна	Заочна
Поточний контроль, в т.ч.:	50	50
оцінювання під час аудиторних занять	30	25
виконання та захист індивідуальної роботи	5	10
виконання і захист завдань самостійної роботи	10	10
науково-дослідницька робота (за наявності сертифіката)	5	5
Підсумковий контроль (залік)	50	50
Разом	100	100

Шкала балів	Оцінка за 4-бальною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	Відмінно	A
80 – 89	Добре	B
70 – 79		C
66 – 69		D
60 – 65	Задовільно	E
21 – 59		FX

	(заліку)	
0 – 20	незадовільно з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультаційної роботи	F

K. CODE OF CONDUCT OF THE COURSE / КОДЕКС ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є виконання наступних обов'язків:

- ❖ не запізнюватися на заняття;
- ❖ не пропускати заняття (як лекційні, так і практичні), в разі хвороби мати довідку або її ксерокопію;
- ❖ самостійно опрацьовувати весь лекційний матеріал та ресурси для самостійної роботи;
- ❖ при підготовці есе, есе-рефлексії на статтю, що запропонована вам для читання (див. семестровий план), оцінюється якість та оригінальність наведених вами аргументів. Есе повинно бути надіслано до 16:00 у попередній день перед семінаром. Усі повинні обов'язково підготувати есе, а його відсутність з будь-яких причин не може бути виправданням.
- ❖ конструктивно підтримувати зворотній зв'язок з викладачем на всіх етапах проходження курсу (особливо під час виконання індивідуальних проєктів/курсового проєкту);
- ❖ своєчасно і самостійно виконувати всі передбачені програмою лабораторні та практичні завдання;
- ❖ брати очну участь у контрольних заходах;

будь-яке відтворення результатів чужої праці (включаючи практичну роботу над командним проєктом), в тому числі використання завантажених з Інтернету матеріалів, як власних результатів, кваліфікується, як порушення норм і правил академічної доброчесності, та передбачає притягнення до відповідальності у порядку, визначеному чинним законодавством.

L. METHODS OF CONDUCTING / МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для формувань компетентностей застосовуються такі методи навчання:

вербальні/словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда);

наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);

практичні (різні види практичних завдань, вирішення кейсів, виконання графічних робіт, проведення експерименту, практики);

пояснювально-ілюстративний, який передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;

метод проблемного викладу;

➤ *дослідницький*.

M. TOOLS, EQUIPMENT AND SOFTWARE / ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

мультимедійний клас з ПК, цифровий проектор

[Zoom](#) – хмарна платформа для відео і аудіо конференцій та вебінарів

ZELIS - система призначена для тестування знань студентів в двох режимах: автоматизований контроль знань та тестування по бланкам.

N. STUDENT RESOURCES, MOOC PLATFORMS / ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТА ВІДКРИТІ ДИСТАНЦІЙНІ ОНЛАЙН КУРСИ

Студентам пропонується доступ до навчальних матеріалів дисципліни - moodle.kneu.dp.ua:

[Coursera](#) – безкоштовні онлайн-курси з різних дисциплін, у разі успішного закінчення яких користувач отримує сертифікат про проходження курсу.

[EdX](#) – онлайн-курси від закладів вищої освіти.

[Prometheus](#) — український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів.

O. FEEDBACK/ ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК

Електронні листи є найкращим способом зв'язатися з керівником курсу, і, будь ласка, додайте шифр групи в темі листа. Якщо ви надішлете мені електронне повідомлення, надайте мені, принаймні, 24 години, щоб відповісти. Якщо ви не отримаєте відповідь, відправте листа повторно.

P. ACADEMIC HONESTY/ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Державний університет економіки і технологій очікує від студентів розуміння та підтримання високих стандартів академічної чесності. Приклади академічної не доброчесності включають такі: плагіат, зловживання інформацією із застарілих джерел мережі. Очікується, що вся робота, виконана відповідно до вимог курсу, є власною роботою студента. Під час підготовки роботи, яка відповідає вимогам курсу, студенти повинні відрізнити власні ідеї від інформації, отриманої з інших джерел. Без попереднього письмового схвалення викладачем, студенти можуть не подавати один і той же звіт двічі.

Положення про академічну доброчесність у Державному університеті економіки та технологій

https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/243/pol_AD.pdf

жуть не подавати один і той же звіт двічі. Положення про академічну доброчесність у Державному університеті економіки і технологій:

https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/243/pol_AD.pdf

Стаття 42. Академічна доброчесність ЗАКОН УКРАЇНИ Про освіту

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380)<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

APPROVED / ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням кафедри соціально-гуманітарних наук Державного університету економіки і технологій - протокол № 1 від 02.09.2022 року

Укладачі:

Елен ХЕКОВАН

Галина ЦИГАНЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Кафедрою соціально-гуманітарних наук

Протокол № 1 від 02 вересня 2022 року

В.о. завідувача кафедри

Валентина ШАЙКАН

Науково-методичною радою Державного університету економіки і технологій

Протокол № 1 від 20 вересня 2022 року

Голова науково-методичної ради

Валентин ОРЛОВ